

رویکرد به درد و تب بعد از زایمان توسط پزشکان عمومی

Approach to Postpartum Pain and Fever by General Physicians

Nafiseh Saghafi, M.D.
E-mail: saghafin@mums.ac.ir

نویسنده مسئول:
دکتر نفیسه ثقفی

دانشیار گروه زنان، بیمارستان قائم (عج)، دانشگاه علوم پزشکی مشهد، مشهد، ایران

بایستی پس از تجویز آنتی‌بیوتیک مناسب و استامینوفن در ظرف ۲۴ تا ۴۸ ساعت بیمار به متخصص زنان ارجاع شود. در صورت تب خفیف، قرمزی، گرمی و سفتی منتشر در هر دو پستان با حال عمومی خوب تشخیص احتقان پستان می‌باشد که بایستی توصیه به ادامه شیردهی و کمپرس سرد پستان پس از شیردهی شده و مسکن در صورت نیاز تجویز شود و پس از ۴۸ ساعت بیمار مجدداً ویزیت شود. در صورت درد در ناحیه برش سزارین و محل اپیزیوتومی، بدون لمس توده و همراه با خروج ترشحات چرکی و بدبو از محل انسزبون، تشخیص عفونت محل زخم است و بایستی پس از تجویز آنتی‌بیوتیک مناسب و مسکن ظرف حداکثر ۲۴ تا ۴۸ ساعت به متخصص زنان ارجاع گردد.

شرایط لازم جهت ارجاع فوری

اگر بیمار (مادر) نیاز به ارجاع فوری داشته باشد: ۱- وسیله نقلیه (آمبولانس) را آماده کنید. ۲- فرم ارجاع را تکمیل کنید و در صورت امکان از بیمارستان پذیرش بگیرید (ارجاع مادر را برای پذیرش به بیمارستان به تعویق نیندازید). ۳- دارو و وسایل مورد نیاز در طول ارجاع همراه داشته باشید. (بر اساس وضعیت مادر، داروهایی مانند اکسی‌توسین، سولفات منیزیم، دیازپام، گلوکونات کلسیم، آمپی‌سیلین، جنتامایسین، سرم رینگر و... وسایلی مانند دستکش استریل، سوزن، سوند، ست سرم، ست زایمان و...) ۴- در طول ارجاع، رگ‌گیری مناسب انجام و حفظ شود و از دریافت سرم کافی مطمئن شوید. (نکته: در موارد خونریزی پس از زایمان ۲۰ واحد اکسی‌توسین در سرم باید تزریق و سوندگذاری و ثابت نگه داشتن آن انجام شود). ۵- در طول ارجاع، از دریافت اکسیژن به میزان ۸-۶ لیتر در دقیقه مطمئن شوید (برای تأمین اکسیژن مورد نیاز جنین؛ البته فقط در صورت ارجاع مادر سالم که جنین مرده دارد، تجویز اکسیژن ممکن است نیاز نباشد). ۶- در طول ارجاع، به مادر وضعیت مناسب بدهید به عنوان مثال در شوک، قرار دادن پاها بالاتر از سطح بدن یا در ورم حاد یا نارسایی قلب، قرار دادن مادر به حالت نیمه‌نشسته. ۷- در طول ارجاع در موارد وجود تب، مادر توسط همراه تن‌شویه شود. ۸- در مواردی که مادر در مرحله زایمانی و یا هر فوریتی قرار دارد، حضور بستگان و همراهی در کنار مادر ضروری است (حضور بستگان نزدیک و یا همسر توصیه می‌شود).

یکی از علل مهم مرگ و میر مادران عفونت حین و یا بعد از زایمان می‌باشد. چگونگی بررسی، تشخیص و درمان تب‌های بعد از زایمان جز دانستنی‌های ضروری پزشکان عمومی می‌باشد. در این مقاله با ذکر شرح حال یک بیمار، موضوع مورد بحث و بررسی قرار خواهد گرفت. خانمی ۲۵ ساله یک هفته قبل زایمان کرده است و به علت تب و درد به شما مراجعه کرده است. چه اقداماتی بایستی انجام شود؟

ارزیابی

۱- نکاتی که بایستی از بیمار سؤال شود: درد شکم، سوزش ادرار و درد هنگام ادرار کردن، درد پهلوه‌ها، تهوع و استفراغ، لرز، خروج ترشحات چرکی و بدبو از واژن، خونریزی، درد و سفتی پستان، سابقه پارگی طولانی مدت کیسه آب، درد پرینه، درد یک طرفه ساق یا ران
۲- درجه حرارت بیمار تعیین شود و علائم حیاتی کنترل شود.
۳- اندازه و قوام رحم، پستان‌ها، شکم و پهلوه‌ها، محل بخیه، رنگ و نبض، حساسیت اندامها و ریه معاینه شود.

براساس یافته‌های ارزیابی فوق، اقدامات لازم به شرح ذیل انجام می‌شود:

گروه‌بندی و اقدام

در صورت ورم و درد یک‌طرفه ساق و ران، کاهش نبض، سردی و رنگ‌پریدگی اندام، تشخیص ترومبوفیلیت می‌باشد و بایستی پس از تجویز مسکن و بی‌حرکت نگه داشتن عضو مبتلا و تزریق وریدی ۵۰۰۰ واحد هپارین، بیمار به نزدیکترین مرکز مجهز درمانی ارجاع فوری شود. در صورت وجود ترشحات بدبوی واژینال، رحم بزرگتر از طبیعی، تب و لرز، درد شکم، خونریزی رحمی، سابقه طولانی مدت پارگی کیسه آب، حساسیت رحم، تشخیص احتمالی متريت می‌باشد و بایستی پس از رگ‌گیری و برقراری سرم و تزریق وریدی ۲ گرم آمپی‌سیلین بیمار ارجاع فوری شود. در صورت وجود درد و تندرینس در پهلو و شکم، تهوع و استفراغ، تب و لرز، علت احتمالی شکم حاد و پیلونفریت است که بایستی پس از رگ‌گیری و تزریق آنتی‌بیوتیک مناسب فوراً بیمار ارجاع شود. در صورت وجود توده مواج و دردناک در پستان، گرمی و قرمزی یک‌طرفه و تب و لرز، تشخیص آبسه پستان یا ماستیت می‌باشد که

لطفاً به این مقاله از ۱ تا ۲۰ امتیاز دهید.

کد این مقاله: ۶۵۰۷

شماره پیامک مجله: ۳۰۰۷۸۳۸

نحوه امتیازدهی: امتیاز - شماره مقاله

نمونه صحیح امتیازدهی (چنانچه امتیاز شما ۲۰ باشد): ۶۵۰۷-۲۰

Reference:

- Gibbs RS, Karlan BY, Haney AF, Nygaard IE. Danforth's Obstetrics and Gynecology. 10th ed. Philadelphia, USA: Lippincott Williams & Wilkins; 2008.